

Szerkesztőségi iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hol a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:
Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
szombán és szombaton:
Előfizetési feltételek:
helyben házonkívül vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábol posztosított, vagy
annak helyett 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

Legújabb hírek.

A harcstéren a küzdelmek eredménye hol a török, hol a muszka fegyvereket kíséri — döntő eredményt egyik fél sem ért el.

A „Reuter” ügynökség azon távirata, hogy Szulejman pasa megverett csak annyiban igaz, hogy Karabunárnál Szulejman pasának csak egy előőrs-csapatát tüzött össze a muszkával s veretett meg, mert maga a pasa Drinápolytól áll seregében.

Azon nyúlból, hogy az orosz főhadiszállás Tirnovából Bielába tétetett át, következtetnünk lehet arra, hogy Plevnánál Osman pasa által az oroszok roppant veszteséget szenvedtek, mely az oroszok előhaladását is megakadályozta.

A táviró legfontosabb legújabb híre, hogy az angol-török szövetség megkötése küszöbön áll. Anglia végtére belátta, hogy saját érdekei védelmére fel kell lépni a török állam védelmére, Törökország megbízik benne, mert jó szolgálatait díjt nem követel. A török-angol szövetség összekötésében áll Mithad pasa visszahívásával, ki a szövetség pontjait magával viszi Konstantinápolyba.

A mai nap igen fontos táviratokat hozott. Bécsből jelentik, hogy Ausztria-Magyarország föllépése a keleti kérdésben minden oldalról megerősítést nyer, s teljesen bizonyossá válik a hír, hogy fellépése előestéjén vagyunk.

Andrássy Gyula gr. jul. 28-án hosszasan érkezett Novikov bécsi muszka nagykövettel. Oldenburg herceget ő felsége külön kihallgatáson fogadta. Utána Andrássy grófot, ki hosszabb kihallgatáson maradt ő fel égenél.

Görögország alkudozást kezdett Szerbiával és Montenegroval egy hármas szövetség létrehozására.

A török hadsereg főparancsnokságában beállott változás óta a bizalom öregbedett, a táborak igen tevékeny. Mehemed Ali erélyes föllépése és önbizalma átszállott a török csapatokra is, kik hiszik hogy teljes diadalt fognak aratni.

Krétán a felkelők és törökök között megtörtént az első ütközet.

Osman pasa a plewnai győző 40,000 emberrel rendelkezik. A 23 és 24-én vívott csaták a Krina folyónál a 9-ik muszka hadtestre nézve szerencsétlenül tülköttek ki, de ezt a muszkák legnagyobb titokban tartják. Rusok megátámadása azért késik, mert a csarvics kénytelen volt Plevna felé Krüdener tábornoknál segítséget küldeni.

Azsiában a két hadsereg harcokszén áll. A török

FARKAS.

Nagyvárad elvesztése 1660-ban

Kivonat

Deák Farkas lev. tag széköfoglaló értekezéséből.
Olvasottat a m. tud. akadémia 1877. febr. 19-iki ülésén.

(Vége.)

De még ez nem volt elég, mert a Soucheshoz küldött rendeletben ez állt: úgy hallván, hogy már 25,000 embere van stb., tehát ebből egy pár ezret vessen Váradra. Souches pedig összesen 10 ezerral indulván s abból Szathmárt, Kállót, Ónodot s még egy pár apróbb helyet őrséggel látván el, aligha 5 ezer emberrel rendelkezett s mondhatni nyers hangon irt vissza, hogy ő felséget megcsalák s ily hamis feltételtől kiindulva rendeltnek semmi értelme sincs, és hogy miként lenne végrehajtható, ő el sem képzelheti.

Hát Wesselényi a másik vezér mit szól a rendelethez? Megirta gyors futárral, hogy minden perc halálra késedelem, hogy ő terhes beteg s küldjenek más vezért — nem nevezett senkit, de körülírta, hogy Zrinyi Miklóst ohajtaná. Egyszersmind újból irt a rendeknek: „Ennek a nyomorult hazának vékony itéletünk szerint, többi között nem kisebb szerencsétlenségére minket az ur Isten súlyos betegségnek ostaráival hirtelen látogatott meg s ha ő szent felsége rajtuk nem könyörül, hazánk s nemzetünk ily sorságában, személyünk szerint aligha szolgálhatunk; hogy azért ez a föld az mostani felzúdul — s veszedelmek habjaiban uszít idejében fő nélkül — ne maradjon, alázatosan nyavalyás sorsunkat gyors courirunk által ő felségének megjelentetjük.” E körlevél mely a felső vármegyék levéltárában még sok helyett föllehető aug. 26-án kelt s sept. 8-ikára teszi kiállításba az összegyűlékezést, melyben pár napzi halasztást enged nagy betegsége fordulásáig s ő felsége újabb válságig. —

cirkáló csapatok naponként lépik át az Arpatschait (határfolyó), mely elválasztja Muszkaországot Törökországtól) és kisebb előőrsi ütközetek naponként fordulnak elő. Samchetben, Alexandropol és Tiflis között lázadás tört ki.

Ha e hír igaz, akkor a lázadás Azsiában roppant mérveket öltött, Muszka területre is átharapodott s a muszka csapatok saját területükön is veszélyeztetve vannak.

Anglia mozgosit. Mint Londonból jul. 25-ről írják: Azon három ezer katonán kívül, kiket az „Euf-rate” és „Krokodil” gőzösök Máltába szállítanak, újabb nagyobb számú sereg kapott parancsot arra, hogy készen tartsa magát az utra. E csapatok a következők:

A 8. ezred, 2. zászlóalj, a 19. ezred, 1. zászlóalj, a 60. ezred, 3. zászlóalj, a 100. ezred, 61. zászlóalj, a 8. huszár zászlóalj, a 17. dísidiszred, az 1. tüzér dandár s megfelelő muszki és tengerészcsapatok, összesen egyelőre 21,000 főnyi hadsereg az, mely közelebb indul Gallipoliba.

Azon hajók, melyek a feladatra rendelvél a „Szerapis”, mely aug 5-én indul, a „Maladár” ez aug. 8-án, a „Jumra”, mely aug 11-én kelt utra. Az „Agincourt” Councel tengernagyot viszi. A torpedók már utban is vannak Gallipoli felé s ezek a „Valarous” nevű hadihajó s a 23-án hagyta el az angol partokat, míg Hongkongból Spitheadbe a „Tamar” nevű páncélos gőzöst várják.

A csatarend már meg van állapítva. Ezzel egyidejűleg jelenti a „Golos” című szentpétervári lap azon nyílt kijelentését, mikép Muszkat ország nyílt hadüzenetnek tekintti Gallipoli megszállását s ez esetre fölmertve érzi magát tett ígéretei alól.

Bismarck politikáján elgöszdni irányadó körök se tudnak. Bismarck akarta a keleti háborút, akarta, hogy mi abban részt vegyünk. De ki tudja nem rejlik-e monarchiánknak a háborúra török részre beavatkozásra incitálás mellett Németország azon titkos terve, hogy míg mi a muszkat üjtük, addig szépen elkaparítsa tőlünk Feiső-Ausztriát.

A helyzet nagyon feszült. A „D. T.”-nak sürgönyözött Bécsből, hogy Ausztria-Magyarország bizonyosan elfoglalja Boszniát és Hercegovinát, s hogy Ausztria-Magyarországra rohamosan következő beazon pillanat a keleti kérdésben fel kell lépnie.

A lóbeszerzési alap rendeltetése.

Elismert dolog, hogy Háromszékmegye la-

A tábor örmujongra riadozott, hogy már végre ellenségre viszik, a vezérek közt pedig a legszótlanabb levertség uralkodott. Wesselényi és Souches újabb fölírataira kellő időben válasz nem érkezett s 48 órai késedelem már pótolhatatlan volt, mert az ostromlottak a végsőkéség pontján állottak. De ezt Gréchen nem akarták hinni, a hadi tanács a tárgybán több össze se gyűlt, s Leopold reggeli fogadásánál szórakozottan hallgatta, ha az alföldi híreket előadták, azt hitte a jámbor, hogy minden rendben van s így rá cévze tiszta égből lezugó dörgés volt a hír, midőn szeptember 12-án meghallotta, hogy: „Nagyvárad elvesztett!” A tulsúly teljes mértékben a török részére billent.

A vár föladásának körülményei ismeretesek; Szalárdi Bethlen János, Kraus György egykori krónikások s az újabb történetírók is elég részletesen s híven beszélik el; én csak a már említett Chiaromanni János pármái követ 1660. sept. 17-én kelt jelentésének mellékletéből jegyzek föl néhány sort, melyet egy az ostromlottak közt levő katona irt s melyet a követ olasz nyelvre fordítottat, kormányának megküldött. Ez aug. 30-án kelt levél nem tartalmaz új adatot, de közvetlenség által érdekes: „Isten kegyelméből ki témettünk siralomra méltó végső romlásnak és sorsunk nyomorúságának, hogy tanúságot tegyünk az Isten haragjáról és boszúállásáról.

Anyira elnyomattunk a törökök folytonos rohamai által, hogy 47 nap alatt nem volt módunk magunkat kipihenni, és hogy ebben a váradai nagy erősségben utóljára csak 350-en maradtunk, nem elegend egyetlen bástya védelmére . . .

Aknázas által két bástyát röpítették légbe, egyikből egyetlen kő sem maradtot helyén, a másikon akkora rést törttek, hogy egymás mellett két szekér be-mehetett rajta. A kazamaták beomlottak, a kőfalakat lerontották anyira, hogy 8 nyílás volt, melyen az erősségbe behatolhattak; végre Isten a bizonyágunk, tovább ellent nem állhatunk. Mihelyt a két bástya légbe röpült, három dühös rohamot ismételve intéztek

kossága létfontartását pusztán gazdálkodás által biztosítani nem lehet.

Meggyán közérdek iránt melegen érző, — azért lelkesülni tudó férfai, e megye lakosait a mindinkább reánehazódó létfontartási küzdelmek-től megmentendő, a házi ipar meghonosítását s ezzel kapcsolatban egy fonóda felállítását tűzték ki célul.

A fonóda felállítása elhatározottat, a felállításra szükséges 75,000 frt beszerzése végett az aláírási iver kibocsátattak.

A szükséges pénzalapnak aláírás utján beszerzése hónapokat venne igénybe s ki tudja: fog-e a megkívántató összeg akkor is aláírtni?

Van egy mód, mellyel a fonóda felállítását teljesen és azonnal biztosíthatjuk. E mód a szé-kely huszársaládokot illető ugynevezett „lő-beszerzési alap” nak e fonóda felállítására fordítása.

Ha van érdeklődés a huszársaládok-, annak egyes tagjaiban megynék anyagi jóléte iránt: fel kell és fel fogják bizonyára ez alapot a házi ipar meghonosítására, a szé-kely gyáripár megalapítására és így egy Sepsi-Szentgyörgyön felállítandó fonóda javára ajánlani.

Miért ne tehetnék ezt?

A lóbeszerzési alapnak a fonóda javára följánlásával megynék összes lakosságával tennék jót, annak anyagi jólétét előmozdítván a nélkül, hogy érdekeik, ez alapozói jogosultságuk a legtovábbalról is megsérte lennének.

A lóbeszerzési alapnak, mely e fonódára felajánlás után „fonóda alap” nevet venne fel, ezután és mindig a jogosult családok és azok egyes tagjai volnának tulajdonosai, ők vennék e fonódából a lehető hasznokat, őket illetné ez alap feletti rendelkezési jog kizárólagosan ezental is.

Mi tisztelői vagyunk az egyéni tulajdonnak. Nem kívánjuk mi azt, hogy a huszársaládok mondjanak le ezen alap feletti rendelkezési jogokról. Egyedül azt kívánjuk — s ezt joggal hogy ezen 80 — 90,000 frtra menő összeggel hasz-

ellenünk a törökök, mely este 9 óráig tartott. Több zászlót foglaltunk — s 3,000 törököt pusztítottunk el, de közülünk is sokan veszték el, több tiszt és parancsnok megsebesült, ki azután sebeibe meghalt.

Itt elbeszéli, hogy a palota és főbástya is (dogione) leromboltatott, az ellenség földhánysokat emelt stb. s 8k még mindig igyekeztek a réseket betölteni de „47 napig nem nyugodván, ki valánk mertülve s aug. 27-én megadtuk magunkat; ez őrség biztos helyre vitetett, a hová magunk kívántuk, a mint megígérték szavukat tartották.

Mily nagy legyen e veszteség, én azt szóval el nem mondhatom, és mégis ha a felsőmagyarországi nemesség segíteni akarna, mielőtt a törökök a réseket helyre állítanák, Váradot vissza lehetne venni.

A ki istenesen s jó lelkiismerettel itél, láthatja, hogy mi az erősséget meg nem védhettük s a szüntelen megújuló ostromot tovább ki nem állhattuk, mert erőnkét elvesztettük s a folyton tartó rohamok, melyek alatt 500 embert vesztettünk, nem engedtek módot a rések beboltozására s nem — egy percné időt nyugalomra. —

Várad elvesztésének híre megre dító esapásként terjedt szét az országban s mondhatni, lesújtó rémület szállta meg az embereket. Maga a nádor a rakamazai táborban aug 29-én kelt s a vármegyékhez intézett köriratát így kezdé: „Magyar nemzetünknek az felséges Isten megbántott büneire micodás súlyos ostarát bocsátotta ő felsége Váradnak elvesztésével, az kinek szinte ez órában hozák tracta által való elvesztését! Haszontalansággal se hiteltelenségeket, se az török hamis hittől való megcsalt latoraságot nem akarjuk okozni csak nagy keservesen és szomorúan akarok kegyel-meteknek rapraesentálnunk Várad elvesztését, boldogtalan sorsát s az által mindnyájunkét, kihez képest nem várván tovább hátra-jövő ő felsége néptét, mi Istennek gondjából ilyen btegas nyomorult állapomunkkal is nem gondolván, az armadt megindítjuk és az két vármegye határára szállunk stb.”

náljanak saját érdekeik csorbításán kívül megynék közérdekének.

E nagy összeg, mellyel Háromszék anyagi viszonyait teljesen átalakítani, egy szebb és boldogabb jövő alapjait lehetne letenni — kiosztatván, minden haszon nélkül fog elenyészni az egyesek kezében, anélkül, hogy bár az egyes jogosultaknak is nagyobb hasznára lenne.

Most, midőn megynék anyagi viszonyai átalakításáról van szó, most, midőn meg van adva a kedvező alkalom megynék lakosait anyagi jólétre juttatni, most, midőn a kormány és nemzet támogatására biztosan számíthatunk: tegyük szívókre a lóbeszerzési alaphoz jogosultsággal bíró huszársaládok, azok egyes tagjai kezéket, gondolják meg, hogy tőlük függ e megye lakosainak jóléte, boldogsága, tőlük függ Háromszék-megyéet az anyagi jólét és boldogság nagyobb fokára emelni s ha e kérdéseket hazafiakhoz, székekelyekhez illően komolyan fontolóra vették; akkor határozatnak afelett, hogy ez alap az egyes családoknak kiosztassék-e, vagy az a jogosultak teljes rendelkezési joga fentartásával a Szentgyörgyön felállítandó fondó alapjául ajánl-tassék fel.

Nem teszünk a jogosult családok, azok egyes tagjairól akkora önzést fel, hogy ez alapot akkor, midőn a megye közérdekéről van szó, arról, hogy Háromszék naggyfű, boldoggá és virágzóvá tétessék — ne ajánlanák fel e megye jólétének előmozdítására.

A lóbeszerzési alap 80—90,000 frthól.

Ez összeggel megynék anyagi jólétét teljesen, egyszer-mindenkorra megalapítani tudnók.

Ez összeghez jogosultságot tart 603 család.

Ez összegből, mely magában nagy összeg, a 603 család között kiosztatván, roppant csekély, alig figyelembe vehető összeg jut a családok egyes tagjai részére, mert van olyan család, melynek tagjai között 250 részre oszlik a családot illető rész s így alig 50 kr. jut hozzávetőleg egy családtagnak, a részesedés legnagyobbb összege 260 frt — legkisebb 50 kr — legtöbbször 4—5 forint jut, mellyel anyagi érdekeiket igen csekély mértékben mozdíthatnák elő, sőt egyes tagok haszon nélkül fecsérelnek el.

Ha Csikszék tudott a „revindikált havasok” jövedelméből gyönyörű, e megye közművelődési viszonyait nagy mérvben átalakító alapítványokat tenni, ha elég hazafias volt az egyéni önző érdek fölé emelni a közérdek javát: miért ne fordíthatná a Csikmegye lakosainál sokkal nagyobb anyagi jólétnek örvendő Háromszék-megye éppannyira hazafias lakossága a 80, 90,000 frthól álló lóbeszerzési alapot e megye közjává, anyagi jóléte felvirágzására.

Megfontolást érdemlő kérdés, melynek szerencsés megoldásától egy szebb és boldogabb jövő van függővé téve; ép ezért gondolkozzanak komolyan e kérdés fölül a hazafiasan érző jogosultak s a kérdés megoldásánál megynék közérdeke lebegjen szemek előtt.

E tényre megörökítenek nevüket a jogosult családok Háromszék történetében s nevüket „márványlapokra aranybetűvel” a történet mészára vésné fel.

A fondó tehát felajánlás esetében a lóbeszerzési alaptól álltatték fel, annak részvényesei ez alaphoz jogosult családok lennének, e családok s azok egyes tagjai rendelkezésének kizárólag ez alap felett s ezek vennék 5 évig a biztosított kamatokat s azontul a nyereség osztalékát.

Kockázatra semmi, megnyerve minden!

Hivatkozunk a jogosult családok, — azok egyes tagjai hazafias érületére s elvárjuk, sőt e megye összjóléte nevében követeljük a lóbeszerzési alapnak a fondó javára leendő felajánlását.

Megynék értelmesebbjei, jobbjai terjeszszék ez eszmét; győzzék meg a kételkedőket, önzőket atelő, hogy a felajánlás által az egyéni tulajdonon nem lesz csorba ütve, hogy a fondó után veendő, idővel roppant hasznok nyeresé mellett, megynék közjává, anyagi felvirágzásának alapjait tennék le.

Az eszmétől, hogy anyagi jólétünket felvirágoztatni kell — átlátva, működjünk mindnyáján közre, hogy a lóbeszerzési alapnak a fondó részére felajánlása által egy szebb jövő alapjait tethessük le.

A jogosult családok nyilatkozzanak e kérdésben.

Kérjük e kérdéshez minél többen hozzászólani. Mi bármily irányú véleménynek szívesen adunk lapunkban helyet.

A h á b o r u.

Mithad pasa Törökország legelső államférfia s az európai diplomácia kimagasló alakja Konstantinápolyba visszahívatott. Mithad basa becsületet szerzett Törökországnak a reformok és harcok mezején mult évben és így jogos a remény, hogy Mithad langesze, törhetlen erélyének sikerült helyrehozni a hibákat, melyeket a török kormány és hadvezérek elkövettek.

A törökök több helyen arattak sikert az oroszok felett Reuf pasa Jeni-Sagra környékéről megfutamodásra kényszerítették a kozákokat s e vidéken megakadályozta az oroszok előnyomulását. Ruscsukból gyakran törnek ki egyes csapatok s mint a dunai tartomány kormányzója jelenti, július 24-én Pisacánál megverte az ott táborozó oroszokat. Fontosabb azon hir, hogy az oroszok Plevnánál, hol mint látszik, az összecsapások egymást követik, új ből megverettek. Mehemed Ali fővezérnek terve az, hogy a Balkánon átvonult orosz sereg visszavonulási útját elvágja; e terv — miután Drinápolyban tekintélyes haderő áll — könnyen keresztülvihető.

Sumlából jelentik július 25-ről, hogy Ozman pasa a plevnai ütközetnél az ejtett szákmányon kívül 2 ágyút is elvett a muszkáktól. Július 25-én Rasgradnál az oroszok és a törökök között jelentékeny ütközet volt. A törökök megtartották állásaikat. Achmed Ejub július 25-én Sumla közelében jelentékeny csatát nyert, melynek eredménye ismeretlen.

Szulejman pasa csapatai gyors léptekkel a harctérre mennek s Reuf pasa csapataival egyesülve fogják a muszkákat megtámadni. Sumlából írják júli. 24-ről: A muszkák folytonosan hátrálnak Ozman pasa elől, ki Plevna felől ellenük nyomul. A dobudzsai muszka hadtest Várna és Silistria közt van s Silistriát ostromolja. A törökök erőiesen küzdenek s Rasgradnál a török lovasság több ütközetben diadalmaskodott. Sumlából 25-ről írják: A muszkák Silistria mellett megtámadtattak s nagy veszteséggel hátrálni kényszerültek.

Azsiában a muszkák új támadásra készülnek. Osurgienből 30,000 muszka van összpontosítva. Izmail pasa megtámadta a muszkákat és az Ararát hegy lábánál visszaverte roppant veszteséggel. Mukhtar pasa az orosz derékhad megtámadására készül.

A próféta zászlója ki fog tűzteni a s e i k - l i z l a m a zászló kibontása előtt 3 nappal a S z o f i a m e c s e t b e n mindazon muszultán ki fogja átkozni, ki fegyvert nem ragad a muszka ellen.

A román hadsereg át fog kelni a Dunán és önállón veszi ostrom alá Viddint. (Szegény Viddin! ugyan meleg napok várnak rád a meztlábás hadsereg vítérsége miatt.)

A seik-ül izlam letétezt s utódján C a r e c e f e n d i neveztezt ki. M o l l i n a r tábornok lemondott. (Jól tette.) A montenegróiak 27-én ostromolni kezdték Niksicet, az elfoglalt erődítéseket felrobbantották.

A Reiter-ügynökség jelenti Londonból július 27-ről: Szulejman pasa Karaburannál megverett, 10 ágyút veszített s Drinápolyba hátrált. (?) A muszkák a philippopoli és drinápolyi uton Khaskoig nyomultak elő. A muszkák Jamboliban s Eski-Sagra és Karaburán közt vannak; a két hadtest körülzártá Silistriát. A török nemzethez a következő kiáltvány bocsátottatik ki:

„A táviró már jelezte, hogy mily körülmény között történt meg a duai átkelés Szisztovánál. Az ellenség ezóta Tirnovába nyomult, és egy galogság és kozákokból álló hadosztályt küldött előre, mely a Balkán Jelmónál állt és Jeni és Eski Sagrát fenyegeti. E hirre gyors rendszabályok hozattak és a fővárosból küldött csapatok által megerősített Reuf pasa, kinek főhadiszállása Islimiben van, mindent megtett már, hogy az ellenség visszavessze. A miniszterek éjjel-nappal a seraskerátnak vannak, hogy a csapatparancsnokokkal levelezhessenek. A legnagyobb buzgalmat és tevékenységet fejtik ki, hogy a sereg szükségleteit kielégítsék. Bízva az isteni gondviselésben, reméljük, hogy az ellenség rövid idő múlva elhagyja országunkat.

Nincs ok félelemre, ha az ellenség a Balkánt át is lépte. Mindenkinen szent kötelessége bátorsággal és türelemmel felfegyverkezni, bizni a gondviselésben és a kormányt az ország megmentési művében támogatni. Konstantinápoly lakosai érdekeik tekintetéből be fogják látni a rendszabályok fontosságát. Itt van ideje annak, hogy a vidék lakosaival egyesülve hazaszeretettel behízonysítsák, hogy mindentűn a harctérsíesnek és ha szűkség lesz, elhagynak feleséget, gyermekeket és az ottomán név becsületét se semmi áldozattól sem ijednek vissza. Első sorban azok fogják buzgósgukat és hűségüket behízonysítani, kik boiratják magukat az önkényesek közé; a padisa mint saját gyermekeit fogja őket tekinteni. Felhívunk tehát minden bátort és hazaszerető szívet, hogy síesnek testvéreik segélyére és verjék a benyomulókat.”

Anglia roppantul készül, a tengeri és szárazsi hadsereget erősíti. Megcáfoltatik azon hir, hogy a szultán Namik pasát békeajánlattal bízták volna meg.

Népgyűlés a háború ügyében Buda- pesten.

A nemzeti lovaglő-egyesület csarnokában Csütörtökön tartott meg az a népgyűlés, melyet a főváros polgárok Törökország érdekeiben hívtak egybe. A gyűlés 5 órára volt kitűzve, de 4 órakor már óriási néptömeg gyűlekezett össze a muzeum körül, lovaglő előtt és a körüllevő utcákban. A lovaglő egyesület óriási csarnoka a szó szoros értelmében tömve volt emberrel; s ezek még csak azok voltak, kik idejében érkezve, a helység megnyitásokkor rögtön betoltak; a tömeg egy része kűn az utcát töltötte meg. Legkevesebb 8000-re tehető a csarnokban jelen voltak száma s az utcán körülbelül ugyanannyi volt a tömeg. A csarnok karzatai nők foglalták el; a fal egyes kiállóbb pontjain, az alantab fekvő ablakokban mindenütt ember volt. Az emelvény az elnökség, a bizottság és a hírlapírók számára volt fűtarva. Ez utóbbiak közt számos külföldi lap levelezője is jelen volt, a többek közt egy szentpétervári orosz lap is.

A közönség türelmetlen lelkesedéssel várta Klapka megérkezését. Midőn a polgárok érkekezete által választott bizottság megérkezett, a közönség éljenezve követelte Klapka megjelenését, úgy hogy az elnök csak hosszas szünet után juthatott szóhoz.

Öt órakor érkezett meg a bizottság a gyűlés színhelyére, s P u l s z k y Ferenc elnök az ülést egy beszéddel megnyitotta.

Pulszky beszéde után Királyi Pál lépett az emelvényre.

Beszéde közben a küldöttség Klapkával, ki Magyarország ezredes kíséretében jelent meg, megérkezett a gyűlésre.

Klapka a szónokló emelvényre lépett, s a hallgatóság csilapulni nem akart éljenezése közt kezdő olvasai beszédét, mely egész terjedelmében a következők hangzik:

Tisztelet polgártársak!

E gyűlés bizottságának megtisztelő felhívása folytán örömmel jelentem meg az önök körében, bár félek, hogy beszédem folyamában sokat kell ismételnem, a mit nyilvánosságra bocsátott közleményeimben és leveleimből már elmondottam. De komoly kérdéseket, minő az előttünk fekvő kérdés is, mely hazánk létével és jövőjével oly szorosban egybeütköz, nem lehet gyakran megvilágítani, hogy az igazság teljes és tiszta ismeretére juthassunk.

Oroszország hatalmi terjeszkedése az Alduna környékén az osztrák és magyar államférfiaknak kezdetől fogva sok aggodalomra adott okot. De addig, míg Oroszország kitűzött célját csupán saját fegyvereivel törekedett elérni, a veszély nem volt oly fenyegető. Az osztrák-magyar monarchia ereje, mely Európa rokonszenzere számított, elégségesnek látszott arra, hogy az északi hatalom tulkapasainak gátot vessen. Mióta azonban Oroszország az összes délszláv népeket belevonta tervei körébe: mióta Cattaro öbleitől kezdve egész a Duna torkolatáig minden szlávját, sőt még Románia lakói is a Szentpétervárról hozzájuk érkező parancsnokra hallgatnak; mióta e népek a cár legelső intéseire készek felelmei karjokat, s haderejük az orosz hadsereg biztos elővédét képezi, s főleg a törökországi bonyodalmak kezdete óta ösztönöztenél érzi minden magyar, hogy Törökország legyőztetése után ugyanezen romboló erők hatalmukat ellenük, s az osztrák-magyar monarchia léte elle fogják fordítani. Az orosz írók ezt nyíltan bevallják és hirdetik.

Volt idő, midőn mi sem néztük közönynyel délszláv szomszédaink szomorú sorsát és nyomorát, kikhez benntünk oly számos történelmi emlék és számos érdek fűzött. Volt idő, midőn jövőnköről egymás iránti barátságban gondoskodtunk, és annak biztosítását a közös haladás pályáján ismertük fel.

És valóban, ha valaki, bizonyára mi, a legközelebbi szomszédok voltunk hivatta arra, hogy a Balkán félsziget elmaradt népei között világosságot, művelődést, a rendezett állapotok és a valódi polgári szabadság fogalmait terjesztjük. Új kereskedelmi szerződés, élénkebb forgalom és mindenekelőtt alkalmas vasuti összeköttetés leginkább vezettek volna e célhoz. Még két-három évi béke és a vasutak ki lettek volna építve; Konstantinápoly, Salonik, Törökország belseje Bosznia és Szerbia át Budapesttel és Béccsel vasuti vonalak lettek volna összekötve. Oroszország befolyása e humanitarius törekvésekkel szemben gyengült volna; hódítási panszláv terveiről pedig örökre le kellett volna mondania. E veszélyt felismerték Pétervártól és hogy ezt megelőzzék, a rég idő óta készen volt aknákat fölrobbantva, jelt adtak a lázadásra Boszniában és Hercegovinában.

A lázadás sokáig elhúzódott, s mert a teljesen készületlen Törökország azt rögtön el nem fojthatta, ebből azt következtették, hogy Törökország életerege megvan törve. Ha ezt mások kétségbe vonták, ha Oroszország titkos üzeneteire történt utalás, a felhívatalos és szláv lapok rögtön előállítottak s a hivatalos tanácsadót vagy megnyugtatták, vagy nevétségessé tenni igyekeztek. Csupán azok találtak hitlere, kik Törökország közeli halálát tilti torokkal hirdették, s ezen állám létjogát legnyakusabb módon kétségbe vonták.

A törökök győzelme harcai Szerbiában, és később hatalmas erőfejtésük a többi csatákon végre rábírták a diplomatiát annak felismerésére, hogy a beteg ember épen nem oly bste, mint ezt sokan állították és hogy mielőtt meghal meg patakokban fog a vér fgyverre által folyni, mit megakadályozni az emberiség érdekében állott volna.

És miután a lázadás Hercegovinában és Boszniában eltorjalt, Szerbia békére kényszerített és Mon-

tenegrő csak a legutóbbi időben érezte elleneinek hatalmas karját: látják, hogy Törökország ma győzelmesen küzd Ázsiában az orosz legyek ellen, s Európában meg nem törve harcol azokkal.

Birodalom, mely ily erő kifejtésre képes, hol a nép minden rétegében ily haszneret és ragaszkodás az ősei vallásához nyilvánul, — valóban nem számítható az ősi haldoklók sorába, bármily hiányos is legyen belügyeinek rendszere s bár millió szükség legyen társadalmi reformokra.

Ha Törökország oly gyenge volna, mint ezt folytonosan hirdetik, akkor az oroszoknak nem lett volna szükségük arra, hogy óriási haderejük mellett még az oly borzasztó kegyetlenségekkel felidézett bolgár lázadás két élt fejevéhez is nyuljanak.

Nem, uraim! Törökország nem gyenge, tehetetlen állam, hanem hatalmas ország, mely nem eléggé megbecsülhető szövetségünk lehetett volna. Ha ez ország, mit nem akarunk hinni, legyőzötték, vagy éppen az európai államok sorából kitörtölnének, akkor mi egyedül állanánk Oroszországgal szemben, egyedül azon szláv világ ellenében, melyről Oroszországban ábrándoznak, s melynek üdvét és védelmét a cárság fogná képezni.

Tekintettel e helyzetre, az említett, hogy ép azért kellene és minél előbb Foszniát és Hercegovinát elfoglalni, nehogy e tartományok is a muszka vagy szövetségeseink kezébe kerüljenek. De, uraim, mily jognál fogva törhetünk mi be egy szomszéd országba, a mellyel békében élünk, és mi történnek akkor, ha a bosnyák nép és az ott lévő török katonaság, a mi nemcsak valószínű, de bizonyos, a tervezett occupatióknak ellenállana? Mi lenne ennek következtése? Egyeztetlen, az hogy akarva nem akarva mint muszka szövetségeseink a háborúba belerántatnánk, és hogy ennek folytán alkalmasint Boszniában is, és pedig a magyar-osztrák zászlók árnyéka alatt, ép azon kegyetlenségek követnének el, a melyek ellen mai gyűléseinkben oly hangos óvatot teszünk. Az efféle politika nem válnék hasznára érdekeinknek és bizonyára tönkretenné a közös monarchia morális és politikai tekintélyét.

A dolgok azonban, szerencsére, nem úgy állanak, hogy Törökország legyőztetésétől, bármily erőfeszítéseket tegyen is Oroszország, a legközelebbi jövőben tartanunk kellene.

Ismétlem: A török hadsereg győzelmesen került ki Ázsiából a harcokból és a míg az oroszok kénytelenek voltak a határokon át visszavonulni, a török csapatok a kaukázusi partok mentén tekintélyes orosz területeket foglaltak el. Itt tehát a mérleg Törökország felé nyúl hajlik.

Nem ily kedvezően állanak a dolgok az európai harctéren. Hiányos intézkedések lehetővé tették itt az orosz hadvezérlésnek, hogy mélyen behatolhasson Bulgária belsejébe, sőt a Balkánon is keresztül nyomuljon. De azóta a törökök Bulgáriában is összpontosították erejüket. Döntő csaták még nem vívtak; a török haderő még érintetlen és valószínű, hogy dacára az oroszok kétségtelen számbeli túlsúlyának, a törökök elkeseredett hősiessége ezen harctéren is fordulatot ad a jelenlegi helyzeten.

Minden oldalról megtámadva, s mindenkitől elhagyva, a törökök saját létükért a harcok legszenvedelmesebb küzdelmei. Ily harcok végeredményét senki sem láthatja előre.

Azt azonban biztosan meglehet jövedőlni, hogy ha Oroszország úgy, mint eddig, ezután is a keresztény népséget gyilkosságra, gyújtogatásra és a muzulmánok kiirtására fogja uszítani, és főleg ha ezen ördöklések a görög-török tartományokban és Albániában is utánzásra találjanak, a legborzasztóbb bosszúnak lesznek kétségkívül kitéve a törökországi keresztények, kiknek sorsát ez esetben a világ személféle hatalma sem tudná megjavítani.

Ily felkálások nyílnak meg szemünk előtt; ezek ama fenntartott humanizmusnak következményei, melyet Oroszország irt zászlájára, a mely, fájdalom, Európában oly sok oldalról nyert biztatást és elismerést.

Nekünk, t. polgártársak, kik rokonszenvvel viseltünk a törökök iránt, e szomorú helyzettel szemben kötelességünk szavunkat oly hangon, a mint csak képesek vagyunk, fölemelni az ellen, hogy a Balkán félszigeten Oroszország ne teremten oly állapotokat, melyek a lezajlott harc után a vérző sebeke gyógyulását és az ottani társadalmi és politikai viszonyok helyre állítását lehetetlenné tennék.

Allást kell tehát foglalni kormányunknak, választani a muszka vagy az angol szövetség közt. Más választás nincs, mert e percben e két politika áramlat dönt Európá jövője felett. Az angol politika, ellenállva a panszláv mozgalomnak és Muszkaország hódítási vágyainak, főn akarja tartani az európai egyensúly érdekében a török birodalom integritását. A muszka birodalom saját fölbomlásán működik. Kormányunknak és nekünk választani kell. Nekünk e választás nem nehéz, ha magyarok akarunk maradni; de a kormányunk szint oly könnyű e választás, ha fenn akarja tartani a közös monarchia hatalmát és missióját.

Örömmel hozzájárulok ennél fogva a t. gyűlést azon nézetéhez, hogy a Törökországban folyó rombolások az emberiség s főleg hazánk érdekében mielőbb megállótassanak!

Klapka szavait a jelenlétben feszült figyelemmel hallgatták. A jelentősebb helyeken zajos éljenzenben tört ki a tömeg, s midőn a tábornok szavait bevégezte, vége-hossza nem volt a tetszészajnak, kondólobogatásnak és éljenzenének. Láthatólag megnyugtatót keltek a beszéd azon részei, hol a tábornok azt fejtegette, hogy a törökök ügye még korántsem áll oly rosszul, a mint bizonyos körökben híresztelik, s által-

ában remény van arra, hogy tapintatos és óvatos vezetés mellett a hadiszerencsét részükre hódítják.

Az utolsó szónok Helfy Ignác volt, ki a gyűlés által megszavazandó határozati javaslatokat terjesztette elő.

Például eset a történelemben az, ugymondá Helfy, a minék Európa szemtanuja. A történelemben számos példája van feljegyezve annak, hogy a népek háborúba keveredtek egymással, volt példa arra, hogy valamely hatalom egy szabadságot küzdő népnek segélyére ment; sőt volt eset arra is (fájdalom épen nálunk), hogy egy idegen hatalom egy szabadságért és függetlenségért küzdő népre rátor, csupán azért, hogy azt a törekvéseiben megakadályozza.

De hogy egy hatalom rátorjon egy más államra azon ügyi alatt, hogy lakosai egy részét fel akarja szabadítani, akkor, mikor e lakosság nem kéri a felszabadítást, mikor e lakosságnak az ország fejedelme saját jószántából oly szabadelvű alkotmányt adott, melyről az a lakosság még almodni sem mert volna, — erre nincs példa a világ történelmében.

Még példátlanabb a mód, mellyel e háború folytatatik. Csak a reggeli lapok közleményeire hivatkozik. (Felolvassa a "Hon" mai bécsi táviratát.) Ő is azt kérde, vajon Európa nyugodtan akarja-e elnézni ez iszonyatosságokat. (Zajos ellenmondások.) Igen, Európa e háború iyetlen folytatását nem nézheti tovább nyugodtan, nem nézheti ezt különösen, mi kiknek azokivül még saját legközelebb való érdekeink is forognak kockán. Az marad fenn csupán kérdésül, mikép kelljen véget vetni a dolgok iyetlen folyásának. (Felkiáltások: Fegyverrel! A zaj miatt a szónok szava nem hallható.)

A magyaroknak Törökország iránti rokonszenvét ismeri Európa, de nem kell feledni, hogy a nemzetek sorsát nem rokon- vagy ellenszenvnek szerint kell eldönteni. Ez oly kérdés, melyben a nemzet léteérdekei kell, hogy a döntők legyenek. Törökország fönnmaradását érdekeink kívánják, azt tehát követelnünk kell minden áron. A másik a mit követelnünk kell, az hogy az orosz hódító politikának utja legyen állva. Követelnünk kell a kormánytól, hogy ezt a kettőt minden rendelkezésre álló eszközzel, ha kell; hatalom szóval, ha nem használ: ágyúszóval is eszközölje ki. (Viharos éljenzés.)

Az orosz hódítás megállítására egyetlen eszköz a török birodalom integritásának föntartása, E mellett azonban emlegetnek más eszközöket is, ilyen az, a mit "parallel-occupatióknak" neveznek, (Zaj: Nem kell! Egy hang! Huncut volt, a ki kitalálta.) Ez azonban a rablót zsákmányban való osztzkodás lenne, a melyet a magyar nemzet indignatióval utasít vissza. (Éljen!)

Tudtára kell adnunk a kormányának azt, hogy a magyar nemzet minden áldozatra késő, hogy az orosz hódítás megakadályozassék. Vannak, ugymond, a kik ennél tovább akarának menni, a kik azt követelik, hogy az osztrák magyar monarchia jelentsé ki az orosznak, mikép soha semmi körülmények közt nem fogja tűrni, hogy a Balkán félszigeten terjeszkedjék. (Élénk helyeslés.) A kik azt hiszik, hogy véget kell vetni minden diplomatizálásnak és késedelmezésnek, (Ugy van!) s utasítani kell a kormányt, hogy most rögtön üzenje meg a hadat az oroszoknak. (Helyeslés.) Szólv nem habozik kijelenteni, hogy ilyen utasítás adását, akár kitől, személytől, párttól vagy népgyűléstől eredjen az, ő felelőseget soha nem vállalna. A nemzet nem tehet többet, minthogy tudtára adja a kormányának és az illetékes körökben, hogy az itt hangoztatott ügyet oly szentnek és oly érdekekben fekvőnek tekintik, hogy azért minden percben késő életet, vért és vagyonát áldozni. (Helyeslés.) De tudtára kell adni azt is, hogy hogy a mily lelkesedéssel viseltetik a nemzet most a szent ügy iránt, ép oly elkeseredés töltendi el lelkét, ha a kedvező pillanat elszalasztatik, s az állam bajba, veszedelmebe keveredik. Emlekeztet a párisiak sorsára, kik 1871-ben egyhangulag kiküldtették, hogy a Berlini és eljutottak — S e d a n b a. Ily Sedánt ő nem vállalna felelősséget. A háborúhoz nem csak hadsereg kell, hanem az európai viszonyok, áramlatok ismeretei is, s azért még egyszer hangsúlyozza, hogy óvakodjék a gyűlés olyan határozatot hozni, mely az elhamarkodás bélyegét viselne magán.

Ajánlja elfogadásra a következő határozatokat: „A népgyűlés kifejezi megbotránkozását a vérlázító kegyetlenségek felett, melyek Bolgárországban az oroszok által a békés polgárokon elkövetettek s a mohamedán lakosságot kiirtással fenyegetnek.

A népgyűlés Oroszország hatalmának terjeszkedését Magyarországra és Ausztria érdekeivel összeférhetetlennek nyilatkoztatja.

Elhatározza tehát a népgyűlés küldöttségileg felkérni a kormányt:

hogy ezen, a népgép és humanitás elveivel ellenkező hadviselési mód megszüntetésére hasson; s hogy az osztrák magyar monarchia érdekeit az orosz terjeszkedési politikával szemben, kellő időben, minden rendelkezésre álló eszközökkel érvényesítse.

E határozatok egyhangulag elfogadattak, s erre a gyűlést az elnök feloszlatta.

Szláv lapszemle.

A zágábi "Narodne Novine" azon "starkophil" sajtó ellen kel ki, mely az "osor-bolgár kegyetlenkedések" hírére oly nagy lármát csap Európázertre, míg akkor, midőn a törökök követtek el embertelenségeket a törökországi keresztényekkel: hallgattak, vagy tulzottnak vette a legiszonyosabb híreket. E sajtó az egyik szlávokból a másikba esik. Ami pedig a töreked és iszonyatos embertelenségeket illeti, a zágábi hivatalos lap úgy véli, hogy az oroszok és bolgá-

rok most csak a kölcsönt adják vissza azokért, miket a törökök a bolgárokon elkövettek. Hiszen maguk az angolok voltak azok, kik konstatálták, hogy a törökök tavaly 10 ezernél több tehetetlen aggot, nőt és ártatlan gyermeket gyilkoltak le. Ezen mérszálkás a török hatóságok személtására s a török pasák jóváhagyásával és engedelmével történt. Ma azonban fordult a kocka s a bolgárok boszut állnak vérszopókra, a min nincs mit csodálkozni, ha meggondolja az ember, mennyi ideig kegyetlenkedtek fölöttük a törökök. A basibozukok és cserkeszek kegyetlenkedései azonban minden képzelmel fölülmulnak, mikről az európai sajtó, a londoni, bécsi és pesti lapok nem akarnak tudomást venni. A török kézbe került orosz sebesült nem maradt eddigél még életben. Az oroszok nem volnának vérből és húsból való emberek, ha a katonákon elkövetett barbarizmust nyugodtan elnéznék. Az európai sajtó pedig csak emlékezzék vissza az olasz, magyar s a krimi hadjáratra, s akkor könnyen fogja az oroszokat követlő dobálni, hanem be fogja látni, hogy az oroszok s a bolgárok csakis a "szegyet szeggyel" közmondásra gondolnak akkor, midőn a hatalmukba került foglyokkal szemben az embereséges bánásmódról lemondanak.

Osodla, 1877. július 25.

Tekintetes szerkesztő ur!

Megbecsülésapjashasábjait háborus s egyéb érdekes események töltik be, addig én, ki különben öszintén szólva csak kevéssé vagyok e téren pennás ember — Osodla község unjonan épült iskolájáról akarom tek. szerkesztő ur szives engedelmevel becses lapja olvasóit értesíteni.

Midőn jelen századunk felvilágosult korszakában állam és egyház az iskolágy érdekében versenyre kelt egymással s egyes községek is felbuzdultak a népnevelés ügyéért: Osodla községe is fűhöz-fához kapkodott, hogy egy iskolát teremthessen. Azonban fájdalom! az illető hatóságokhoz beadott kérelme visszhangra nem talált. Az állam kérelmünket visszautasította, püspök ő méltósága pedig bizott az egyházmegye anyagi erejében. Így állván az ügyek, községünk saját erejére támaszkodva felépítette iskoláját, mely áll két tagas tanteremből s két tanítói lakásból, konyha, kamara és nappali szobákkal. Ma már teljes állapotban személtjük iskolánkat, amde községi pénztárunk derekasan megfizette az árát, mert mintegy 1500 (ezer ötszáz) o. é. frtkuba került. Emellett két éven át községünk az itt működő egyházi tagok mellett tanítóit egy egyént 300 (háromszáz) o. é. forinttal fizetett.

Meg volt tehát iskolánk, csak még egy hiányzott, t. i. a keresztelei ünnepély. E tekintetben községünk egy nagyobb s egy kisebb pártba szakadt. Amaz a "fellekeztői" jellegűt harcolt, utóbbi pedig a "közös" keresztnevet irta zászlájára. Győzött aztán a többség! Ugyanis a mult hetek egyik napján neges ő ftdő Bálint Károly kanonok — kerülteit esperes ő méltósága kiadott rendelet alapján községünk ő méltósága elnöklete alatt 95 (mond kilencvenöt) egyén jelenlétében meggyűlést, illetőleg iskolai keresztelei ünnepélyt tartott. E teljes számú gyűlésen multgos elnök ar ama felszólítására, hogy akarják e fellekeztői jellegű keresztelne iskolájukat: kilencvennégy hang kiáltotta az "igen"t. A közös jelleg zászlóvivőjének egy tagja hatalmasan protestált ez ellen ugyan, de csatát veszve, thrémájában hatalmas morgomorg kiérteében meg a gyűlést is ott hagyta; minök következtében iskolánk ünnepélyesen a fellekeztői jellegű öltözött zászlájára! És most nyugodt önézrettel pillantunk vissza hosszas fáradsalminkra, azon szerény óhajtatásunknak adva kifejezést, vajha minden község lelkesülne saját fiai nevelésének előmozdításán.

Ez ügyről akartam becses lapja olvasóit értesíteni, addig is azonban, míg más keblü ügyekről szólni fogok, maradok a tek. szerk. urnak alázatos szolgálja

Egy osdolai gyalogszeres.

VEGYES.

— Előpatakon a júliushó 26-iki táncestély oly kedélyesen folyt le, hogy az előpataki fűrdővendégek kedvet kaptak még egyet rendeztetni. Hozzá is láttak csakhamar, egy 6 tagu bizottság neveztetett ki, mely Gidófalvi Lajos fűrdőgazdát, dr. Schwarz Zsigmond fűrdőorvos, Vándori Lajos, dr. Nagy Gusztáv, Székely György, dr. Máté és Schmachal főhadnagy urakkól áll. A megválasztott bábizottság 30-án megalakult és a következő határozatot hozta: 1) Augusztus hó 5-én, azaz vasárnap este 8 órakor fog a táncévegalom az előpataki új táncteremben megtartatni. A tiszta jövedelem jöteköny célra fordítatik. 2) Hogy el fog követni a bizottság mindent, miszerint az egész vendégközörség egy kedélyes családi kép jellegűt viselje. 3) Hogy minden fényűzés mellőztetve legyen. A toilletek a leggyezürtebb legyenek. 4) Belépti díj személyenként 1 frt, családi jegy 3 frt. Csak egy kívánság, t. i. az, hogy Háromszékmege, mely minden nemes és jót pártló, ne vonja meg táncévegalmonktól sem a nemes sziv sugallta pártfogást, hanem éljenek vasárnap kocsiára töltsenek velünk itt Előpatakon egy kedélyes estét. v. l.

— Udvarhelymege, s belője kebelozott Udvarhely város törvényhatósága a székely-udvarhelyi állami reáliskolába járó 60 szegényorszu tanuló számára az 1877/8 iskolai évre is ingyen lakást ajánlanak föl, melyben a tanulók ágyfával, asztallal, székekkel és fűtéssel ingyen láttnak el, a világitás, s egyébb apróbb közös szükségek költségeit a lakásra töltött tanulók közösen viselik. Nevelői felügyeletről a reáli-

kola tanárkara gondoskodik. Ezen javadalomért az 1877/8 isk. évre csak a reáliskola I. II. III és IV. osztályába lépő ösztöndíjasok tanulói folyamodhatnak akiknek isk. bizonyítványuk elégséges, erkölcsi maguk-viselete pedig jó; folyamodhatnak továbbá az előké-sztő osztályba a népiskolából jövő szegénysorsu ta-nulók is, hogyha az év elején felvételi vizsgálatot ki-állanak. A folyamodványok az udarhelymegyei és udvarhelyvárosi reáliskolák bizottságához" intézendők, mely az isk. igazgatóság ajánlatai szerint eszközi a felvételeket. A folyamodványokhoz okvetlenül hozzá-mellékelendő a szülők vagyoni állapotának kimutatása is. Oly folyamodók, akik netalán jobb vagyoni álla-potuknál fogva teljes ingyenséget nem vehetnének igénybe, felvételhetnek ugyan, de csak 5 frt. évi díj-ért. A folyamodványok I. év augusztus 10. elejéig a fennírt bizottsághoz benyújtandók. Akik a lakásra fel-vételnek, hogy helyüket megkaphassák, szeptemberhő-elsején jelentkezni kötelesek az egyttlakásra közvet-lenül felügyelő tanárnál, Laukó Albert urnál, az egytt-lakás helyiségében.

Raffinrozott lopás. Julius 9-én délután meg-jelen Mikó-Ujfalú községében egy idegen ember s kérte a mikó-ujfalusi bíró, ki épen utra készen állott, hogy szekeresének, kinek lova elállottak, engedné meg azokat az erdőn legeltetni. — Az idegen mint monda, Alcsarnótba utazott testvéreire, ott született s több mint 20 éve Káhalomban lakik. A községi bíró kéré-sének helyet nem adott; megengedte, hogy az er-dőn átutazhassék Csernátóna, de lovaát kieresztetni megtiltotta. Az idegen a tilalom dacára a százaszal, kit szekeresének mondott, lovaát az erdőn kicsapta s ott tanyázott egészen július 15-ig, mely napon a cser-nátóni erdőről márkosfalvi Balog József két ökrét el-lopták s azokat, lovaikat hátrahagyva, a szekérbe be-fogván, Málnás felé utaztak. A pásztorok, kikkel az uton találkozottak, nem tartoztatták fel. Julius 16-án Otszemhez közel találkozott velük ujfalusi Pap Mik-lós s 3 tudván, hogy a m.-ujfalusi erdőn lovakkal vol-tak, gyanúja támadt s kérdőre vonta, mire a magyar idegen a következőket beszélt el: Szekeresének lo-vai elveszván, kénytelen volt testvérétőlja ikafalvi Petés Károly ökrét elkérni addig, míg a százaszal a szekeret Szentgyörgyre beszállítja. Ott Petés Dénesnek hívják, sok ideig volt finánc, beszél németül, magya-rul és olául. Pap Miklóst megkérta, hogy vegye meg az új hámozat, mert szüksége van pénzre, mire az hajlandó nem lévén, a szekeren levő gubával ki-nálta meg, melyet Pap 2 frtón meg is vett. A magyar idegen Pap nyilatkozata szerint 36-40 éves, piros arcu, göndör szőke haja, rótt szakállu uri ember volt, öltözeté szürke uri kabát, sötét nadrág. kis karimájú fekete kalap és uri csizma. A szász, ki a szekeron feküdt s kit felkölteni semmiképen se tudtak, tiszta fehér ingbe volt öltözve s feje egy nagy szász kalap-tehér ingbe volt öltözve s feje egy nagy szász kalap-pal betakarva. — Az ellopott ökrök értéke 300 frt. Káros a lerásból tolvajnak ikafalvi Petés Baniámtól kőszegéből rég eltávozott s utóbbi időben Felső-Arpá-son tartozkodott.

Dr. Hajnald Lajos kalocsai érsek a párisi ma-gyar egyetnek 100 frtot adományozott a következő levél kíséretében: "Tisztelt Egyetel! Mag levén győ-ződe arról, hogy e tisztolt Egyetel a magyar nemzeti életünket mindenkor emelő és most is a világ bármely országával szemben előnyösen kitüntető azon szövet-séget tartandja nemes céljai előmozdításában szem-előt, mely a magyar nemzet érdekeit a vallás erkölcsi élet érdekeivel szoros összeköttetésben tartotta min-denkor és tarja még most is, szívesen járulok előttem kifizetett szándékuk elősegítéséhez egy 100 o.-é frtyi-kötelezvény elvállalásával és abba való beegyezésem-mel, hogy emlékiratuk alá az én nevemet is tegyék. 100 járulékomat idecsatolva kérem fogadják hazafini udvoztetemet és teljes tisztelettel kifejezését. Bécs, stb."

— A sepsi-szentgyörgyi „Mikó tanoda" jég által bevett ablakai újból üvegeztetésére önkény-tes adományok folytak be. Az adakozók neveit jövő számunk hozza.

PIACI ÁRAK

		S.-Sz.-györgy júl. 30.		Brassó júl. 27.	
		frt.	kr.	frt.	kr.
H e t e t o l	Buza (tisztá)	9	—	9	10
	legszébb	9	—	9	10
	közepes	8	—	8	40
	gyöngébb	7	—	8	—
	Buza (vegyes)	—	—	7	—
	legszébb	5	—	5	60
	közepes	—	—	5	40
	Árpa	5	—	5	35
	legszébb	4	60	5	25
	közepes	3	—	5	50
K i l o g r a m m	Z a b	—	—	3	50
	legszébb	—	—	3	30
	közepes	4	—	3	30
	Törökbuza	—	—	3	20
	Kása	9	50	4	20
	Borsó	6	50	4	50
	Lencse	—	—	0	—
	Fuszulyka	5	—	0	—
	Lenmag	—	—	13	50
	Burgonya	1	50	—	—
K i l o g r a m m	Marhalus	—	32	—	40
	Disznóhus	—	44	—	48
	Juhhus	—	—	—	28
K i l o g r a m m	Faggyu friss	—	30	—	40

Bécsi tőzsde és pénzek július 25.

5% Metalliques .	61.—	M. földt. kötv. .	72.25
5% nem. köles. .	65.60	Tem. földt. kötv. .	74.—
1860. államkölcs. .	112.50	Erd. földt. kötv. .	72.75
Bankrézvények .	791.—	Ezlat	109.—
Hitelezvények .	151.50	Os. kir. arany .	5.92—
London	124.35	Napoleon'or .	9.94—

Felelős szerkesztő: Vécsey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

LOTTOHUZÁS.

Brünni július 25-én következő számok huzattak ki: 23, 60, 45, 58, 36.

Budapestben július 28-án 55, 73, 49, 12, 30.

Arlejtési hirdetmény.

A jelen 1877. év augusztus 4-én délutáni 2 órakor az Aldoboly község házánál a város hidon felül a vizpart védsére a Háromszékme-gyei építészeti hivatal által készített tervrajz, és 1221 frt 15 kr kikiáltási ár mellett 8 kecske sar-kantyú építése arlejtés útján a vállalkozónak ki fog adatni, — előlegesen a hozzászólónak 10%-os bánatpénz letételével. A feltételek, tervrajz és költségvetés alattírtul bármikor megtekinthetők.

Aldoboly, 1877. év július 21-én.

Magyari Ferencz,
körjegyző.

3-3

Szám 55 — 1877.

Hirdetmény.

Az előpataki birtokosság folyó hó 29-én tartott birtokossági gyűlésbe elhatározta, hogy az előpataki ásványvizek haszonbérbe adását a már kihirdetett folyó évi augusztus 17-ik napjáról egy bizonyos időre elhalasztotta.

Előpatak 1877 július 30-án.

Gidófalvi Lajos,
fűrdő-biztos.

1-3

D. Máthé Dénes

fogorvos, plombeur és műfogmester

jelenben az előpataki fűrdőn van, lakik a Szé-kely Gergely házában; a jövő hó 5-én Tusnádra megy, hol augusztus 19-éig marad, onnan Sz.-Udvarhelyt, Brassót, Szeged és M.-Vásárhelyt látogatja meg, novembertől kezdve állandó Ko-lozsvártt lesz

1—

Értesítés.

Többeknek hozzám intézett felszólítása foly-tán, köztudomásra juttatom, hogy mitán már évek óta magán-tanítással foglalkozom, s mitán saját gyermekemet is még egy évig magán uton

tanítom: szándékom a jövő szept. 1-én kezdve 10 havi tartamra, egy néhány növendéket fo-gadni fel magántanítás végett. E tárgybán bátor vagyok különösen azon t. szülőknek hivni fel becses figyelmét, kiknek jelenleg 3-ik elemi osztályba minősített gyermekük van. Ezek ha kornk és testi fejlettségük engedi, 10 havi ma-gántanítás után illetékes tanterfiak előtt adandó törvényes vizsga mellett az első közép osztály-fognak felvétetni. Eszerint a szülők megtakarí-tanak egy évi tanítási költséget, a növendékek pedig a tudományos pályán egy évvel hamarabb eljutnak a kitűzött célhoz.

Tájékoztás végett azt is tudatom, hogy a sepsi-szentgyörgyi ref. tanodánál szokásban lévő étkezési rendszert véve rlapul, ezen 10 havi magántanítás összes költsége személyenként m. e. 60 frtba kerül, ide nem számítva az élelmi szereket.

A kosztot illetőleg másképen intézkedni a szülőkől függ.

A jelentkezni akarókat tisztelettel kérem, szíveskedjenek levélben vagy személyesen leg-több aug. 15-ig annyival inkább jelentkezni, mivel csak néhány növendéket fogadhatván fel, megtörténhet, hogy a későbbben jelentkezőknek nem szálkálhatok.

A növendékek szigorú felügyeletben, győn-géd bánásmódban és szülői szeretetben fognak részesülni.

É t f a l v a, (u. p. Seps-Szentgyörgy.)

Kis Lajos, ref. pap.

UJ! Tűzhözton áru: Ispárhak 45, 65 kr., 1 frt, palack 21-240, tégelytár 1.40, 1.80, tálcák 1.40, 1.80, gyertyatartó tálcák 40 kr., szoptató-áru 60 kr., grammok 45 kr.

Udvarhelyi-készlet: 1. sz. szegényes, 2. sz. ital könnyű, olcsó, folyton friss minőségben 60000

készletben: 1/2 1 1 1/2 2 3 liternek

Gyári árak: 1 frt 5 8 10 12 14

Legjobb szűz és borz 27, font 12-2

Dinaszabó, minden dög: 1. sz. szegényes, 2. sz. szegényes, 3. sz. szegényes, 4. sz. szegényes, 5. sz. szegényes, 6. sz. szegényes, 7. sz. szegényes, 8. sz. szegényes, 9. sz. szegényes, 10. sz. szegényes, 11. sz. szegényes, 12. sz. szegényes, 13. sz. szegényes, 14. sz. szegényes, 15. sz. szegényes, 16. sz. szegényes, 17. sz. szegényes, 18. sz. szegényes, 19. sz. szegényes, 20. sz. szegényes, 21. sz. szegényes, 22. sz. szegényes, 23. sz. szegényes, 24. sz. szegényes, 25. sz. szegényes, 26. sz. szegényes, 27. sz. szegényes, 28. sz. szegényes, 29. sz. szegényes, 30. sz. szegényes, 31. sz. szegényes, 32. sz. szegényes, 33. sz. szegényes, 34. sz. szegényes, 35. sz. szegényes, 36. sz. szegényes, 37. sz. szegényes, 38. sz. szegényes, 39. sz. szegényes, 40. sz. szegényes, 41. sz. szegényes, 42. sz. szegényes, 43. sz. szegényes, 44. sz. szegényes, 45. sz. szegényes, 46. sz. szegényes, 47. sz. szegényes, 48. sz. szegényes, 49. sz. szegényes, 50. sz. szegényes, 51. sz. szegényes, 52. sz. szegényes, 53. sz. szegényes, 54. sz. szegényes, 55. sz. szegényes, 56. sz. szegényes, 57. sz. szegényes, 58. sz. szegényes, 59. sz. szegényes, 60. sz. szegényes, 61. sz. szegényes, 62. sz. szegényes, 63. sz. szegényes, 64. sz. szegényes, 65. sz. szegényes, 66. sz. szegényes, 67. sz. szegényes, 68. sz. szegényes, 69. sz. szegényes, 70. sz. szegényes, 71. sz. szegényes, 72. sz. szegényes, 73. sz. szegényes, 74. sz. szegényes, 75. sz. szegényes, 76. sz. szegényes, 77. sz. szegényes, 78. sz. szegényes, 79. sz. szegényes, 80. sz. szegényes, 81. sz. szegényes, 82. sz. szegényes, 83. sz. szegényes, 84. sz. szegényes, 85. sz. szegényes, 86. sz. szegényes, 87. sz. szegényes, 88. sz. szegényes, 89. sz. szegényes, 90. sz. szegényes, 91. sz. szegényes, 92. sz. szegényes, 93. sz. szegényes, 94. sz. szegényes, 95. sz. szegényes, 96. sz. szegényes, 97. sz. szegényes, 98. sz. szegényes, 99. sz. szegényes, 100. sz. szegényes, 101. sz. szegényes, 102. sz. szegényes, 103. sz. szegényes, 104. sz. szegényes, 105. sz. szegényes, 106. sz. szegényes, 107. sz. szegényes, 108. sz. szegényes, 109. sz. szegényes, 110. sz. szegényes, 111. sz. szegényes, 112. sz. szegényes, 113. sz. szegényes, 114. sz. szegényes, 115. sz. szegényes, 116. sz. szegényes, 117. sz. szegényes, 118. sz. szegényes, 119. sz. szegényes, 120. sz. szegényes, 121. sz. szegényes, 122. sz. szegényes, 123. sz. szegényes, 124. sz. szegényes, 125. sz. szegényes, 126. sz. szegényes, 127. sz. szegényes, 128. sz. szegényes, 129. sz. szegényes, 130. sz. szegényes, 131. sz. szegényes, 132. sz. szegényes, 133. sz. szegényes, 134. sz. szegényes, 135. sz. szegényes, 136. sz. szegényes, 137. sz. szegényes, 138. sz. szegényes, 139. sz. szegényes, 140. sz. szegényes, 141. sz. szegényes, 142. sz. szegényes, 143. sz. szegényes, 144. sz. szegényes, 145. sz. szegényes, 146. sz. szegényes, 147. sz. szegényes, 148. sz. szegényes, 149. sz. szegényes, 150. sz. szegényes, 151. sz. szegényes, 152. sz. szegényes, 153. sz. szegényes, 154. sz. szegényes, 155. sz. szegényes, 156. sz. szegényes, 157. sz. szegényes, 158. sz. szegényes, 159. sz. szegényes, 160. sz. szegényes, 161. sz. szegényes, 162. sz. szegényes, 163. sz. szegényes, 164. sz. szegényes, 165. sz. szegényes, 166. sz. szegényes, 167. sz. szegényes, 168. sz. szegényes, 169. sz. szegényes, 170. sz. szegényes, 171. sz. szegényes, 172. sz. szegényes, 173. sz. szegényes, 174. sz. szegényes, 175. sz. szegényes, 176. sz. szegényes, 177. sz. szegényes, 178. sz. szegényes, 179. sz. szegényes, 180. sz. szegényes, 181. sz. szegényes, 182. sz. szegényes, 183. sz. szegényes, 184. sz. szegényes, 185. sz. szegényes, 186. sz. szegényes, 187. sz. szegényes, 188. sz. szegényes, 189. sz. szegényes, 190. sz. szegényes, 191. sz. szegényes, 192. sz. szegényes, 193. sz. szegényes, 194. sz. szegényes, 195. sz. szegényes, 196. sz. szegényes, 197. sz. szegényes, 198. sz. szegényes, 199. sz. szegényes, 200. sz. szegényes, 201. sz. szegényes, 202. sz. szegényes, 203. sz. szegényes, 204. sz. szegényes, 205. sz. szegényes, 206. sz. szegényes, 207. sz. szegényes, 208. sz. szegényes, 209. sz. szegényes, 210. sz. szegényes, 211. sz. szegényes, 212. sz. szegényes, 213. sz. szegényes, 214. sz. szegényes, 215. sz. szegényes, 216. sz. szegényes, 217. sz. szegényes, 218. sz. szegényes, 219. sz. szegényes, 220. sz. szegényes, 221. sz. szegényes, 222. sz. szegényes, 223. sz. szegényes, 224. sz. szegényes, 225. sz. szegényes, 226. sz. szegényes, 227. sz. szegényes, 228. sz. szegényes, 229. sz. szegényes, 230. sz. szegényes, 231. sz. szegényes, 232. sz. szegényes, 233. sz. szegényes, 234. sz. szegényes, 235. sz. szegényes, 236. sz. szegényes, 237. sz. szegényes, 238. sz. szegényes, 239. sz. szegényes, 240. sz. szegényes, 241. sz. szegényes, 242. sz. szegényes, 243. sz. szegényes, 244. sz. szegényes, 245. sz. szegényes, 246. sz. szegényes, 247. sz. szegényes, 248. sz. szegényes, 249. sz. szegényes, 250. sz. szegényes, 251. sz. szegényes, 252. sz. szegényes, 253. sz. szegényes, 254. sz. szegényes, 255. sz. szegényes, 256. sz. szegényes, 257. sz. szegényes, 258. sz. szegényes, 259. sz. szegényes, 260. sz. szegényes, 261. sz. szegényes, 262. sz. szegényes, 263. sz. szegényes, 264. sz. szegényes, 265. sz. szegényes, 266. sz. szegényes, 267. sz. szegényes, 268. sz. szegényes, 269. sz. szegényes, 270. sz. szegényes, 271. sz. szegényes, 272. sz. szegényes, 273. sz. szegényes, 274. sz. szegényes, 275. sz. szegényes, 276. sz. szegényes, 277. sz. szegényes, 278. sz. szegényes, 279. sz. szegényes, 280. sz. szegényes, 281. sz. szegényes, 282. sz. szegényes, 283. sz. szegényes, 284. sz. szegényes, 285. sz. szegényes, 286. sz. szegényes, 287. sz. szegényes, 288. sz. szegényes, 289. sz. szegényes, 290. sz. szegényes, 291. sz. szegényes, 292. sz. szegényes, 293. sz. szegényes, 294. sz. szegényes, 295. sz. szegényes, 296. sz. szegényes, 297. sz. szegényes, 298. sz. szegényes, 299. sz. szegényes, 300. sz. szegényes, 301. sz. szegényes, 302. sz. szegényes, 303. sz. szegényes, 304. sz. szegényes, 305. sz. szegényes, 306. sz. szegényes, 307. sz. szegényes, 308. sz. szegényes, 309. sz. szegényes, 310. sz. szegényes, 311. sz. szegényes, 312. sz. szegényes, 313. sz. szegényes, 314. sz. szegényes, 315. sz. szegényes, 316. sz. szegényes, 317. sz. szegényes, 318. sz. szegényes, 319. sz. szegényes, 320. sz. szegényes, 321. sz. szegényes, 322. sz. szegényes, 323. sz. szegényes, 324. sz. szegényes, 325. sz. szegényes, 326. sz. szegényes, 327. sz. szegényes, 328. sz. szegényes, 329. sz. szegényes, 330. sz. szegényes, 331. sz. szegényes, 332. sz. szegényes, 333. sz. szegényes, 334. sz. szegényes, 335. sz. szegényes, 336. sz. szegényes, 337. sz. szegényes, 338. sz. szegényes, 339. sz. szegényes, 340. sz. szegényes, 341. sz. szegényes, 342. sz. szegényes, 343. sz. szegényes, 344. sz. szegényes, 345. sz. szegényes, 346. sz. szegényes, 347. sz. szegényes, 348. sz. szegényes, 349. sz. szegényes, 350. sz. szegényes, 351. sz. szegényes, 352. sz. szegényes, 353. sz. szegényes, 354. sz. szegényes, 355. sz. szegényes, 356. sz. szegényes, 357. sz. szegényes, 358. sz. szegényes, 359. sz. szegényes, 360. sz. szegényes, 361. sz. szegényes, 362. sz. szegényes, 363. sz. szegényes, 364. sz. szegényes, 365. sz. szegényes, 366. sz. szegényes, 367. sz. szegényes, 368. sz. szegényes, 369. sz. szegényes, 370. sz. szegényes, 371. sz. szegényes, 372. sz. szegényes, 373. sz. szegényes, 374. sz. szegényes, 375. sz. szegényes, 376. sz. szegényes, 377. sz. szegényes, 378. sz. szegényes, 379. sz. szegényes, 380. sz. szegényes, 381. sz. szegényes, 382. sz. szegényes, 383. sz. szegényes, 384. sz. szegényes, 385. sz. szegényes, 386. sz. szegényes, 387. sz. szegényes, 388. sz. szegényes, 389. sz. szegényes, 390. sz. szegényes, 391. sz. szegényes, 392. sz. szegényes, 393. sz. szegényes, 394. sz. szegényes, 395. sz. szegényes, 396. sz. szegényes, 397. sz. szegényes, 398. sz. szegényes, 399. sz. szegényes, 400. sz. szegényes, 401. sz. szegényes, 402. sz. szegényes, 403. sz. szegényes, 404. sz. szegényes, 405. sz. szegényes, 406. sz. szegényes, 407. sz. szegényes, 408. sz. szegényes, 409. sz. szegényes, 410. sz. szegényes, 411. sz. szegényes, 412. sz. szegényes, 413. sz. szegényes, 414. sz. szegényes, 415. sz. szegényes, 416. sz. szegényes, 417. sz. szegényes, 418. sz. szegényes, 419. sz. szegényes, 420. sz. szegényes, 421. sz. szegényes, 422. sz. szegényes, 423. sz. szegényes, 424. sz. szegényes, 425. sz. szegényes, 426. sz. szegényes, 427. sz. szegényes, 428. sz. szegényes, 429. sz. szegényes, 430. sz. szegényes, 431. sz. szegényes, 432. sz. szegényes, 433. sz. szegényes, 434. sz. szegényes, 435. sz. szegényes, 436. sz. szegényes, 437. sz. szegényes, 438. sz. szegényes, 439. sz. szegényes, 440. sz. szegényes, 441. sz. szegényes, 442. sz. szegényes, 443. sz. szegényes, 444. sz. szegényes, 445. sz. szegényes, 446. sz. szegényes, 447. sz. szegényes, 448. sz. szegényes, 449. sz. szegényes, 450. sz. szegényes, 451. sz. szegényes, 452. sz. szegényes, 453. sz. szegényes, 454. sz. szegényes, 455. sz. szegényes, 456. sz. szegényes, 457. sz. szegényes, 458. sz. szegényes, 459. sz. szegényes, 460. sz. szegényes, 461. sz. szegényes, 462. sz. szegényes, 463. sz. szegényes, 464. sz. szegényes, 465. sz. szegényes, 466. sz. szegényes, 467. sz. szegényes, 468. sz. szegényes, 469. sz. szegényes, 470. sz. szegényes, 471. sz. szegényes, 472. sz. szegényes, 473. sz. szegényes, 474. sz. szegényes, 475. sz. szegényes, 476. sz. szegényes, 477. sz. szegényes, 478. sz. szegényes, 479. sz. szegényes, 480. sz. szegényes, 481. sz. szegényes, 482. sz. szegényes, 483. sz. szegényes, 484. sz. szegényes, 485. sz. szegényes, 486. sz. szegényes, 487. sz. szegényes, 488. sz. szegényes, 489. sz. szegényes, 490. sz. szegényes, 491. sz. szegényes, 492. sz. szegényes, 493. sz. szegényes, 494. sz. szegényes, 495. sz. szegényes, 496. sz. szegényes, 497. sz. szegényes, 498. sz. szegényes, 499. sz. szegényes, 500. sz. szegényes, 501. sz. szegényes, 502. sz. szegényes, 503. sz. szegényes, 504. sz. szegényes, 505. sz. szegényes, 506. sz. szegényes, 507. sz. szegényes, 508. sz. szegényes, 509. sz. szegényes, 510. sz. szegényes, 511. sz. szegényes, 512. sz. szegényes, 513. sz. szegényes, 514. sz. szegényes, 515. sz. szegényes, 516. sz. szegényes, 517. sz. szegényes, 518. sz. szegényes, 519. sz. szegényes, 520. sz. szegényes, 521. sz. szegényes, 522. sz. szegényes, 523. sz. szegényes, 524. sz. szegényes, 525. sz. szegényes, 526. sz. szegényes, 527. sz. szegényes, 528. sz. szegényes, 529. sz. szegényes, 530. sz. szegényes, 531. sz. szegényes, 532. sz. szegényes, 533. sz. szegényes, 534. sz. szegényes, 535. sz. szegényes, 536. sz. szegényes, 537. sz. szegényes, 538. sz. szegényes, 539. sz. szegényes, 540. sz. szegényes, 541. sz. szegényes, 542. sz. szegényes, 543. sz. szegényes, 544. sz. szegényes, 545. sz. szegényes, 546. sz. szegényes, 547. sz. szegényes, 548. sz. szegény